

Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) als onderdeel van Totale Communicatie (TC)

Het begrip Totale Communicatie is oorspronkelijk ontstaan in de dovenzorg en kan gezien worden als een basishouding in de omgang met mensen met een verstandelijke beperking: elk mens heeft recht op communicatie op welke wijze dan ook.

Totale communicatie wordt omschreven als het gebruik maken van alle communicatiemiddelen. Het kind krijgt de mogelijkheid om via gebaren, gesproken taal, voorwerpen, tekeningen, foto's en picto's te communiceren met de omgeving.

Wanneer men gebruik maakt van Totale Communicatie moet er sprake zijn van tweerichtingsverkeer ofwel een dialoog. Daarnaast moet Totale Communicatie voortdurend plaatsvinden in de dagelijkse omgang tussen het kind en de mensen om hem heen. Ten slotte moeten die communicatiemiddelen worden gebruikt, die aansluiten bij het niveau, de mogelijkheden en de interesse van het kind.

Verschil NGt – NmG

NGt staat voor Nederlandse Gebarentaal. De Nederlandse Gebarentaal is een zelfstandige taal met een geheel eigen grammatica en regels. Het is de natuurlijk ontstane taal van de doven en is niet afgeleid van het gesproken Nederlands.

NmG staat voor **Nederlands ondersteund met Gebaren**. Dit is een gebarensysteem waarbij simultaan aan de gesproken taal gebaren worden gemaakt. De Nederlandse grammatica blijft behouden. Alleen de **belangrijkste woorden** uit een zin worden ondersteund door een gebaar. Daarom spreekt men bij NmG van een vrij gebarensysteem.

Op Rafael maken wij gebruik van Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG). Wij lenen gebaren uit de Nederlandse Gebarentaal speciaal gericht op kinderen.

Voordelen van gebaren:

- **Het vergroten van de "verstaanbaarheid" van het kind**
Als een kind zich door gesproken taal onvoldoende duidelijk kan maken, kunnen ondersteunende gebaren een oplossing bieden in de communicatie.
- **Het vergemakkelijken van het begrijpen van de taal**
Voor veel kinderen geldt dat de verbale input te weinig informatie geeft. Dit kan komen door slechthorendheid, maar ook door auditieve verwerkingsproblemen en/of taalbegripsproblemen. Vaak is het visuele kanaal (het kijken) bij deze kinderen sterker ontwikkeld en kunnen gebaren het begrijpen van de taal vergemakkelijken.
- **Het gebruik van gebaren vertraagt het spreektempo**
Doordat we langzamer gaan praten, krijgen de kinderen meer tijd om de informatie te verwerken.
- **Het stimuleren van de communicatie**
Als een kind niet of nauwelijks spreekt, kunnen gebaren ingeschakeld worden om de communicatie tussen het kind en zijn omgeving op gang te brengen. Het kan ook voorkomen dat het spreken van het kind te emotioneel beladen is. Gebaren kunnen dan de druk verminderen in de communicatie.

- **Het vergroten van de woordenschat**
Ondersteunende gebaren hebben een positieve invloed op het onthouden en produceren van nieuwe woorden.
- **Het 'oplossen' van woordvindingsproblemen**
Gebaren kunnen een strategie bieden bij kinderen met woordvindingsproblemen. Een gebaar kan een woord helpen oproepen.
- **Het communiceren in groepsverband verloopt vlotter**
Miscommunicatie treedt minder vaak op wanneer de taal wordt ondersteund met gebaren. Hierdoor nemen de kinderen een actievere rol in de communicatie in groepsverband.
- **Het gebruik van gebaren lokt oogcontact uit**
Je kunt beter nagaan of het kind het gebaar gezien heeft (je kunt veel moeilijker bepalen of het de woorden gehoord heeft).
- **Gebaren heb je altijd bij de hand**
Maar ook andere ondersteunende visuele communicatiemiddelen zoals voorwerpen, plaatjes, foto's, picto's of geschreven woorden zijn van groot belang!

Als je je bewust bent van de mogelijkheden van Totale Communicatie en de communicatieve vaardigheden van het individuele kind dan zal de communicatie met het kind verbeteren. Het kind gaat ervaren dat het d.m.v. TC invloed kan uitoefenen op zijn omgeving. Hierdoor zal de motivatie om te communiceren toenemen.

Visuele ondersteuningsmiddelen die wij op Rafael gebruiken:

- Gebaren
- Visueel pictogrammen
- Communicatiebord in de klas
- Takenborden met picto/foto/naam van de leerling
- Het Gebaar van de week in de klas/gangen
- Map met het Gebaar van de week in de klas
- Ruimte-visualisering, bijv. bij wc./op kasten
- Foto's van medewerkers naast de deur van het lokaal of de werkkamer
- Pictolezen, methode Trijntje de Wit
- Klankgebaren Trijntje de Wit

Naast gebaren maakt Rafael veel gebruik van visuele ondersteuningsmiddelen. Het biedt de leerlingen structuur, houvast en overzicht. Zij voelen zich hierdoor veiliger en begrijpen de wereld om zich heen beter.